HEVOSET

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Kaisa Mouhu kylmää Hiiri-nimisen hevosen jalkoja. Toimenpide ehkäisee liikunnan jälkeistä turvotusta ja muitakin jalkaongelmia.

Pienet palkat painavat hevosalaa

Moni hevosenhoitaja vaihtaa alaa ennen kuin täyttää kolmekymmentä.

KIRKKONUMMI (MT)
Kavioiden kopse kaikuu tallissa, kun **Kaisa Mouhu** hoitaa Palmun ratsutallin hevosia.

”Tämä on ehdottomasti paras työpaikka, missä olen tähän mennessä ollut”, hän hymyilee.

Kokemusta erilaisista työpaikoista on vuosien varrella kertynyt paljon. 24-vuotias Mouhu on työskennellyt yli kymmenen vuotta ulkomaisilla ja kotimaisilla talleilla eri tehtävissä sekä toiminut kilparatsastajan hevosenhoitajana. Nykyinen noin 25 hevosen talli on työpaikoista pienimmästä päästä, mutta se ei ole haitannut.

”Täällä on niin hyvä työilmapiiri, etten ole vastaavaa kokenut.”

Aina työolot eivät ole olleet yhtä hyvät. Hevosenhoitajan ammatti on yksi pienipalkkaisimmista aloista. Työ on fyysisesti raskasta, ja joka vuosi suuri määrä alan työntekijöistä lopettaa – moni alle 30-vuotiaana.

Puolitoista tonnia kuussa

Hevosenhoitajan työehtosopimuksen mukainen kuukausipalkka on 1 550 euroa. Mouhun mukaan harva saa sitäkään. Hän tienaa vähemmän. Mouhu jätti hevosenhoitajan opinnot kesken, mutta kokemuslisää tulee yli kymmenen vuoden uran takia.

Palkat eivät ole ainoa ongelma alalla. Ammattimaailmassa työntekijöiden ja työnantajien välit voivat olla kovinkin tulehtuneita.

”Varsinkin kisapuolella paineet ovat niin kovat, että huono käytös ja kohtelu on yleistä. Mikään ei ole tarpeeksi hyvää, ja tulee tunne, ettei edes osaa harjata hevosta”, Mouhu kertoo kokemuksistaan entisellä työnantajallaan.

Syy on sekä työnantajissa että työntekijöissä. Hyvät työntekijät ovat jo lähteneet ulkomaille, missä palkkaus ja kohtelu on monesti parempaa.

”Ei Suomessa ole järkeä olla. Siksi täällä ei myöskään ole huippuhevosenhoitajia.”

Mouhun mielestä työntekijöiden taso on laskenut viime vuosina. ”Monet hevosenhoitajaopiskelijat lopettavat koulun talliviikkoon, koska se on heistä liian raskasta.”

Työ on fyysisesti rankkaa, mutta Mouhun mukaan kunto kohenee ajan myötä niin hyväksi, ettei työ ole hänelle enää fyysisesti kovin rasittavaa. Väsyttävämpää on henkinen puoli.

”Hevosenhoitajan tehtäviin ei kuulu enää hevosen hoitaminen, vaan tallin siivous ja ruokinta vievät kaiken huomion.”

Normaalina työpäivänä noin puolet ajasta menee hevosten tarhaukseen, ruokintaan ja tallin siivoamiseen. Loput ajasta Mouhu käyttää hevosten hierontaan ja haavojen tarkastukseen sekä opetukseen ja ratsastamiseen. Yleensä hän ratsastaa itse vähintään yhden hevosen päivässä.

Ongelmia koulutuksessa

Yksi alan ongelma on, että monilla työntekijöillä ei ole varsinaista koulutusta, vaan töihin on menty suoraan yläasteen tai lukion jälkeen. Tiedon määrä esimerkiksi työntekijän oikeuksista saattaa olla vajavaista. Ammattiliittoon ei liitytä, koska niiden ei koeta helpottavan elämää.

Myös koulutuksessa on kehitettävää. Mouhusta hevosenhoitajan koulutus antaa hyvän perustan, mutta kokematonta vastavalmistunutta hevosenhoitajaa hän ei palkkaisi. ”Tämän ammatin oppii vaan kokemuksella ja kantapään kautta.”

Mouhun mielestä hevosenhoitajan koulutukseen tulisi myös lisätä opetusta hevosen lihashuollosta. Nyt sitä ei juuri ole.

”Ruokinnasta puhutaan paljon, mutta muut asiat jäävät vähemmälle huomiolle.”

Kilpaurheilu tuo lisämausteen ongelmiin. ”Kilpailtaessa on hirveät paineet. Nuorilta odotetaan liikaa, jolloin hevosen kohtelu ja kunto jäävät herkästi sivuun. Kun tähän mentaliteettiin on kerran päästy, siitä on vaikea päästä myöhemmin irti.”

Mouhu kuitenkin näkee hyvänä sen, että hevosten kohteluun ja hyvinvointiin on alettu kiinnittää enemmän huomiota sekä kilpa- että harrastustasolla.

LAURA NIKINMAA

Tiedotus toimii ilman tekniikkaakin.

Kaisa Mouhulla on yli kymmenen vuoden kokemus hevosenhoitajan työstä.

Tallin puhtaanapito vie työpäivästä ison osan.

Tietämättömyys vaivaa sekä yrittäjiä että työntekijöitä

Hevosenhoitaja kuuluu Maaseutuelinkeinojen työehtosopimuksen piiriin. Hevosala on selkeästi yksi vähiten järjestäytyneistä maaseutualoista.

Työntekijöitä on tuhansia, mutta vain muutama sata kuuluu hevosalan työntekijöiden ammattiliittoon eli Puuliittoon. Tämä on Puuliiton työehtosihteeri **Kirsi Hyväsen** mielestä iso ongelma.

”Työntekijät eivät saa tietoa siitä, mitä oikeuksia heillä on vaatia.”

Tietämättömyys yrittäjän velvollisuuksista aiheuttaa alalla ongelmia. Tämän vahvistaa myös Maaseudun työnantajaliiton työsuhdeneuvonnan asiantuntija **Kristel Nybondas**.

”Eniten ongelmia aiheuttavat työajat ja niihin liittyvä palkkaus. Aina ei tiedetä pyhäpäiviin tai jaksotettuun työaikaan liittyviä palkkakäytäntöjä”, Nybondas kertoo.

Hevosenhoitajan ammattitutkinnon suorittaneen työntekijän minimituntipalkka on 9,06 euroa tunnilta. Minimikuukausipalkka on tällöin noin 1 550 euroa.

LAURA NIKINMAA

> Työajat ja niihin liittyvä palkkaus aiheuttavat eniten ongelmia.
>
> **KRISTEL NYBONDAS**

MAASEUTUELINKEINOT

Työehtosopimus

Koskee kaikkia maaseutuelinkeinojen työntekijöitä.
Jakaa ammatit viiteen vaativuusluokkaan. Jako tapahtuu työn vaatiman osaamisen, vastuun ja kuormituksen perusteella.
Määrää palkanmaksun perussäännöt. Hevosenhoitaja kuuluu vaativuusluokkaan 3, ratsastuksenopettaja luokkaan 5. Vaativuusluokka määrää tuntipalkan. Luokassa 3 tuntipalkka on 9,06 euroa, luokassa 5 se on 10,02 euroa.
Selvittää säännöllisen työajan eri mahdollisuuksien, kuten paikallisen sopimisen ja keskimääräisen säännöllisen työajan soveltamisen säännöt.
Kertoo myös oppisopimusopiskelijan ja harjoittelijan oikeudet.
Lisätietoja tarjoaa mekaanisen metsäteollisuuden, puusepänteollisuuden, bioalojen, metsä- ja metsäkonealan, venealan ja maatalousalojen työntekijöiden etujärjestö Puuliitto.